

GIJZELAARS

in oktober) teneinde de autoriteiten in Nederlands-Indië tot een gunstiger behandeling van de daar geïnterneerde Duitsers te bewegen, en de gijzelaars die in '42 van hun vrijheid beroofd werden (een deel in mei, een deel in juli) teneinde de Nederlandse bevolking bij een eventuele Geallieerde invasie van grootscheeps verzet tegen de bezetter te weerhouden – men zou van 'anti-verzet-gijzelaars' kunnen spreken; men zou voorts beide categorieën, de Indische en de anti-verzet-gijzelaars, kunnen samenvatten in het begrip 'Brabantse gijzelaars', want de Indische gijzelaars zijn gedurende het grootste gedeelte van hun gijzeling en de anti-verzet-gijzelaars, een kleine groep uitgezonderd, zelfs gedurende hun gehele gijzeling opgesloten geweest in als 'gijzelaarskampen' aangeduide gebouwencomplexen in Noord-Brabant. Daar hebben de Indische gijzelaars een klein half jaar in hetzelfde complex vertoefd als de groep van de in mei '42 opgepakte anti-verzet-gijzelaars, nl. in het Kleinseminarie 'Beekvliet' te St. Michielsgestel (of Gestel¹).

De Indische gijzelaars zijn eerst opgesloten geweest in enkele barakken van het concentratiekamp Buchenwald, werden vervolgens medio november '41 overgebracht naar het Grootseminarie te Haaren (Noord-Brabant), in mei '42 overgeplaatst naar het al genoemde Kleinseminarie te Gestel en in oktober '42 naar weer een ander gebouw in Gestel: de katholieke jongenskostschool 'De Ruwenberg' (de genoemde katholieke opleidingsinstituten waren alle drie door de bezetter gevorderd). Van de anti-verzet-gijzelaars kwam de in mei '42 gearresteerde groep in 'Beekvliet' terecht (in Gestel dus), de in juli '42 gearresteerde in hetzelfde Grootseminarie te Haaren waar de Indische gijzelaars zes maanden lang (november '41-mei '42) vertoefd hadden. Van het Grootseminarie werden evenwel in '42 steeds grotere gedeelten in gebruik genomen als gevangenis van de *Sicherheitspolizei* – hier vloede uit voort dat het restant van de Haarensse groep anti-verzet-gijzelaars (velen waren vrijgelaten) eind '42-begin '43 aan de Gestelse groep toegevoegd werd. In de jaren '43 en '44 hebben wij, wat de Brabantse gijzelaars betreft, dus slechts met twee opsluitingssoorten te maken, beide in Gestel: 'De Ruwenberg' (Indische gijzelaars) en 'Beekvliet' (anti-verzet-gijzelaars).

Beide groepen, met kleinere groepen aangevuld die wij in de loop van ons relaas zullen noemen, werden, voorzover nog aanwezig (het oorspronkelijk aantal gijzelaars, de kleinere groepen inbegrepen: ruim negentienhonderd, was toen tot ca. tweehonderdzeventig gedaald), op 5 september

¹ Deze gebruikelijke afkorting kan tot misverstand leiden: Gestel is ook de naam van een dorp bij Eindhoven dat lange tijd een aparte gemeente was.